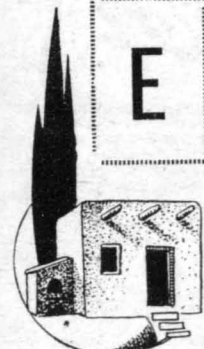

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟΥ ΛΕ ΠΕΛΕΤΙΕ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΕΡΛΑΪΝ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος)

Ε

ΠΕΙΤΑ, ή «Τετάρτες αυτές μεταφέρθηκαν στο «Ξενοδοχείο των Έθνών», οδός Άγιου 'Ιακώβου, όπου ανέβαινε κανείς στην κάμαρη του Βερλαΐν από μια σκάλα τόσο στενή, ώστε ήταν μόνον άνθρωπο χωρούσε!

Μά ή πιο λαμπρή περίοδος τους ήταν στο «Ξενοδοχείο της Λισαβώνας», όπου ο Βερλαΐν εργατεστάθηκε δι' έξουσον του Μωρίς Μπαρρές, το 1889. Εκεί όμως, δύο απο τους πιο ταχτικούς προσκαλεσμένους του ποιητή δεν έκαναν καλά την εμφάνισή τους: 'Ο ένας ήταν ο ποιητής 'Ιούλιος Τελές, ο οποίος πέθανε τον 'Ιούλιο του 'Ψιδου έτος από τυφοειδή πυρετό, κι' ο άλλος ο περιήρως συγγραφέας Βυλιέ ντε λ' 'Πι. 'Αντών, μια άστ' τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες της εποχής κι' ένας άπ' τους καλύτερους φίλους του Βερλαΐν, ο οποίος πέθανε επίσης το ίδιο καλοκαίρι, ενώ ο ποιητής έκανε θεραπεία στο ΑΪΞ - λε Μπαίν.

Στο ΑΪΞ - λε Μπαίν, ο Βερλαΐν είχε λάει συστημένος στον δάκτορα Γαγαν, διανοητή των λουτρών. Για να βγάλει τα Ξεδα της διαμονής και της θεραπείας του ποιητού, ο δρ Γαγιάν έκανε έξουον μεταφί τον πλουσιών λουτρομόνων και το ποσό που μαζεύτηκε άπ' αυτόν ο Βερλαΐν το δέχτηκε χωρίς καμιά στενωχούρα.

'Αλλοτε είχε συνήθειε καλά να δέχεται τέτοια χορήματα. Νόμεις μάλιστα πως οι Έλληες είχαν υποχρέωση να τον βοηθούν. 'Ο ίδιος μάλιστα υπέδειχνε μια μέρα σε κάποιο φίλο τον τον κατάλογο των προσώπων που έπρεπε να του κόψουν εφημερίο έδαμοιο. Μεταξύ αυτών ήταν ο ποιητής Μωλλοριέ, Ντεξέ, Ραυόλ, Πουσσόν, Ρισπέν, Μπουσόν, κλπ. 'Από το 1890 δε, ο Παύλ δεν έκανε άλλο παρά να έπιαιχτεί την γενναιοδορία του πλουσιώτατου άριστοχρόνου και ιδιοφυρούμο ποιητού κριτικής Ροί έβριον ντε Μοντεσσού. Σώζονται περισσότερα άπό 60 γράμματα του Βερλαΐν, με αήσιες χορημιά τον προς το Μοντεσσού.

'Ο πίνος του τέλους αυτού της ζωής του Παύλ Βερλαΐν δεν θα ήταν πλήρης άν δεν προσθέσουμε σ' αυτόν μια τελευταία πινελιά: τους γεροντικούς ερωτες του με γυναίκες του π.Ψοδρομοιο. 'Ο γέρος σάιερως πέσας τα τελευταία του χρόνια ένώμισα σε δύο τέτοιες εισαφές: τη Φιλομένη Μπουντέν, τη έπιλεγόμενη 'Εσθήρ, και την Ειγένια Κράντζ, την έπιλεγόμενη Π ο ρ ο β α τ ο.

'Η Φιλομένη κι' η Ειγένια, δύο στρίγγλες, δύο κλέφτρες, δύο γολέρες, κατά το λέγειν του ίδιου, διαμνησθητόσαν την εννοιά του και συγχρόως του τραβούσαν δυα χρήματα είχε έπάνω του. 'Η Φιλομένη, πρό πάντων, μια χρονή, μελαχρονή, ήταν τεχνίτρια στο ζήτημα αυτό. Κι' άπό το Λονδίνο άνωια, όπου ο Βερλαΐν είχε λάει για διαλέξει, της έστείνε έπιταγές. Της χάρισε κάποτε κι' ένα θραυόλι, της είχε υποσχεθί υμίσια πως θα την παντρευτεί και την άκαυλώσεε μάλιστα εάγατη μου γυναίκα. Γιατί, ασφαλώς, άπο τις δυο αυτές γυναίκες του δρόμοιο, προτιμούσε τη Φιλομένη. Μά, παρ' όλα αυτά, ή Φιλομένη τον άπατούσε παδ νικια άπό την Ειγένια. Έστός: άπό το φίλο που της έσκαινε τα χρήματα, είχε κι' ένα σωφο έρωτατάς. Κι' όμως ο Βερλαΐν την αγαπούσε ελλοχρινά, θεματά, και άπό αυτήν έμπέδουσε τα ποιήματά του ετραγούδι να έκείνη και ε'Ωδη προς τιμήν της. 'Όταν έμαθε πως ή Φιλομένη τον άπατούσε, υπέφερο: πολύ κι' άποφάσασε να τα χω'άσει μαζί της.

Πράγματι δε την άλλη μέρα έγραψε στην Ειγένια, το «Π ο ρ ο β α τ ος» και της έπρότεινε να πάη να συγκατοικήσει μαζί του, δυολογόντας της συγχρόως πως ήταν ο λόγος πρ' τον ξεανάγκασε να το

κάνη αυτό.

«Χαρίζομαι άπό τη Φιλομένη-της έγραφε-μέ με' άπέρανη λήπη. Άγχαπά και θ' αγαπάω παντοτε αυτή τη γυναίκα. Μά κατόντησε για μένα έπικίνδυνη κι' έλασα πια την άπόφασί μου. Καί σένα αγαπάω έπίσης. Έσύ ήσουν πάντοτε καλή για μένα κι' εργάζομαι πολύ καλά, όταν σ' έχω κοντά μου. Μή μου μιλάς πια για την άλλη. Φρόντισε να είσαι καλύτερη στο χαρακτήρη κι' όλα θα πανε καλά. Αύριο θα φάμε άωμορφα από σταβμό κι' έπειτα θα παμε για νάνι.

Ο ΠΩΛ ΣΟΥ»

'Όστός, επί ένα χρόνο άνωια, ο δυστυχισμένος έξοαλοκλήσσε να πάλινετα μεταφί τον δύο αυτών φανόλοιοι γυναίκιων. Τέλος του Μάρτιο του 1895, ο Βερλαΐν εργατεστάθηκε στο σπίτι της Ειγένιας Κράντζ.

Κι' όμως άπ' τα δυο αυτά τέρατα, ή καλύτερη ήταν αυτή που προτιμούσε κι' ο Βερλαΐν: ή Φιλομένη' οι έτραχηλοιοί κι' ή βιοάτητες αυτής της γυναίκας του δρόμοιο είχαν τούλαχιστον κάτ άπό την πρέλλια, ενώ ή κατάσταση της Ειγένιας Κράντζ ήταν παδ βάθει, γιατί ήταν παδ κανονική, παδ άστ' κι' ή.

'Η περιήρως ζωή του «Π ο ρ ο β α τ ος» ήταν άρεσάτα μπροδευήν. Είχε καθός φάινεται κατά το 1880 κάποια έπιτυχία ως χορημια στα παρισινά κέντρα. Έπειτα όμως γίνουτορε στο σώμα, μια, επειδή είχε δουλέσει μολίστρα στην πρώτη της νεότητα, διαπνεύσε άνωια συνήθειες νικοτινιστρες, παδ ταίριασαν φαιχτά στην τριανή ζωή της. Μόσα στην κάμαρη της, πλά στο κρεβάτι της άνωιας, μια ραποτομική άρτζε άνωιας να δουλέι με την άναχωρησι των περισωτιών πέλσων. Έπειτα την ώρα που το γαλά άναίει, ή μαχαλή σταματούσε. 'Η γερασμένη Ειγένια ταχτοκούσε με προσοχή τη δουλειά που είχε άρτζια και, άφού έβαζε πομάδα στα μαλλιά της, κατέβαιν, στο πελοδρόμο.

'Όταν ο Βερλαΐν συγκατοούσε με την Κράντζ, ή βόλιες στο πελοδρόμο έσκαιαν, άφού ο Παύλ έταρνούσε κατά το μάλλον και ήτιον στα Ξεδα του νικοτινιστού.

'Αν ή Φιλομένη ήταν απάταλη, ή Ειγένια ήταν άπληστη: Είχε μια φαιχτή φιλαργούρα. Τ'ένειρο της ήταν ένα παρ'ή ζωατά άπό το ποσί άς: το θραυόλι ο Βερλαΐν. Ψηλή και εϊρωσθη στο σώμα, έννοουσε να του το έπαδύη αυτό και με το έβω άνωια. 'Ο Βερλαΐν φουκά της άπαντούσε με τον ίδιο τρόπο. Και τότε ή φανουμενική τάξι του σπιτού έξωμυριόζουταν μέσα σ' ένα θόρυβο πατιώνων που έσπαιαν και κραγιώνν, γιατί και ή μέγισια ήταν κι' σ' αυτή άκαυλώση. Έπί πλέον ήταν φαιχτα και άπιστη. Είχε μάλιστα φίλο έναν παλιόρατο με μεγάλα μουστάκια, ο όποιος μέσα στα κατονώγια της σινουσίας υπεργρανευόταν για την άρσοισή του Βερλαΐν προς τη εφραά τους κι' έλεγε για τον ποιητή: «Είνε ένας μεγάλος συγγραφέας. Άν ζανένας πολιμήση να τον άγγίξη θύχη να κόνη με μένος.

'Επίσης ή φιλαργούρα της Ειγένιας ήτιον ποση, ώστε επί έδδομάδες έδωλφες μετά τον θάνατο του Βερλαΐν, πουλούσε οι 'Αγγίους και 'Αμερικανούς ποιητάς τον κωντινολοφόρο του ματρός. Τους κωντινολοφόρους αυτούς τους προσημειούσαν κατά δωδεκάδες άπό τη γειτονική άγορά.

Τό ζευγάρι Βερλαΐν Κράντζ εργατεστάθηκε τον 'Οκτώβριο του 1885 στην όδο Ντεκόρτ. Στο τέλος Δεκεμβρίου ο ποιητής έπεσε άρρωστος (εφρηματισμοί, κίρρωσις, γαστρικός, βίτερος, ή άπαρθίμιας εννε δική του). Ληγούνται δυι κατά τις τελευταίες του ήμους χρονήτες χωνά κι' ένα πινέλο δια τα έπιπέλα της κάμαρης του, ως κι' άπό το δευτείο της νικιάς.

Στις 30 Δεκεμβρίου, έστειλε στον Μοντεσσού μια άπελπισμένη έπιώση. «Άεν έπάχα ούτε νεύτρια στο σπίτι. Στις άρχές 'Ιανουαρίου του κήρο ήταν φουερό. Με το χω'ό (Μ συνήχεια εις την σελ. 1470)

'Ο Παύλ Βερλαΐν στη νακρήνι του κλήνι (Σκίχας του Αποδολάου Αόου)

ΘΥΣΙΑ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 1443)

ρδές του χτυπούσαν κιάλας τὰ νέρα, πού άφριζαν και σπιθί-ρες κόκκινες έφευγαν από την καπνοδόχη του, ανάμεσα άπ' τούς καπνούς.

Ένα σωρό βάρκες έφερναν ακόμα στο βατόρι τούς καθυστερημένους έπιβάτες και μιά γόνδολα, που πάρασε δίπλα άπό τή δική μας, πλεύρισε σ' αυτό. Ένας άνδρας και μιά γυναίκα βγήκαν τότε άπ' αυτή κι' ανέθηκαν γοργά τή σκάλα τού πλοίου, τό όπιο, μόλις αύτοι πάτησαν στο κατώστρωμα, ξεκίτησε άμέσως, Σέ μιά στιγμή τό ζευγάρι αυτό έσκυψε άπό την κουραστή και κύτταζε τούς άφρούς που άφηνε πίσω του τόν βατόρι. Έγω τότε έβγαλα μιά κραυγή καταπλήξεως: 'Αναγνώρισα στο ζευγάρι αυτό τήν 'Ιουλίττα και τό Λεώνη!

Μου φαίνονταν πώς έβλεπα όνειρο!...

Έτριψα τὰ μάτια μου με τό χέρι μου και, δείχνοντας με τό άλλο χέρι τό ζευγάρι στο Κριστοφόνο, τόν ρώτησα:

—Αυτός έκει ό κύριος δέν εινε ό βαρώνος Λέων Λεώνης;

—Μάλιστα, έσοχώτατε, μου άποκρίθηκε.

Έβγαλα τότε μιά φριχτή βλαστημία και άπευθυνόμενος πά-λι προς τόν γονδολιέρη τόν ρώτησα:

—Τότε ποιός ήταν αυτός που πήγαμε χτές τό βράδυ με τή γόνδολά μας στο Λίντο;

—Α! Αυτός ήταν ό Βενετός μαρκήσιος Λορέντζο, ό πιο στενός φίλος του Λεώνη!...

Τότε μόνο κατάλαβα τι είχε συμβή. Ό Λορέντζο είχε πάρει τήν έπιστολή μου και, κρύβοντάς τήν άπ' τό Λεώνη, θέλησε νά τόν άντικαταστήσει στο ραντεβού του με τήν έταίρα. Μά πληροφο-σε τήν μικρή αυτή άταμία με τή ζωή του.

Από τότε δέν ξανάκουσα νά γίνεται λόγος ούτε για τό Λεώνη, ούτε για τήν 'Ιουλίττα.

ΤΕΛΟΣ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 1466)

ζειά περιπάτια.

—Ό Πονατίφρος! μουμιοώσις ή Λικιατερίνη, με διαστατηή φα-νή. Ξέρετε!... Κάποτε σού όμολόγησα τīs σχέσεις μου μαζί του!... Και τώρα με άπειλεί!... Θέλει νά μ' έκδώσει... "Έλαβα έπιστολή του σήμερα!... Ζητεί νά τόν δεχθώ άς προσβείτε, για νά θρήσκεια κοντά μου!... Άλλοιώς, άν δέν δεχθώ, θα δημοσιεύσει — ό άνδρας — τīs έρωτικές έπιστολές που τοίστελα κόντα!... Καταλαβαίνεις τώρα, Γρηγόρη;... Τό σκάνδαλο θα εινε μεγάλο!... Τι με συμβουλεύεις, έσύ, που μ' έβασε αίτοκράτορα!... Πώς νά τόν ξεφορτωθώ;

—Θέλεις νά ΠΕΘΑΝΗ κι' αυτός από κολοκασίανους; εώτησε ξε-ρά ό Όχιλος, με πρόσωπο σιγνή συνανταρακμένο.

—Ω, χα!... τραύλιζε ένεινή τριουαγιμένη. "Όχι ΑΛΛΟ αίμα!...

— Τότε... τότε ζάνε τον βασίλη της Πολωνίας! μουμιοώσις ή Όχλώφ. "Έτσι θι απατάει και θά τόν ξεφορτωθής όριστικά!

Κι' ό Στανίσλαος Πονατίφρος, χάρις στην έπαιδιή της αίτοκρατεί-ρας στους Πολωνούς εσαπατίφες, φόρεσε στο κεφάλι του τό στέμμα της πατρίδος του, ως αντίλλαγμα μερικόν έρωτικών έπιστολών, που τό έστειλε κόντα ή Λικιατερίνη.

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΣΚΛΑΒΩΝ ΣΤΗΝ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 1464)

ζουν όστόσο και μαύροι, που δέχονται μόνοι τους νά μās ακολουθή-σουν ή νά μās πουλήσουν τīs γυναίκες τους και τὰ παιδιά τους. Μά αυτό εινε πολύ λίγο. Συνήθως τό έμποριο τών σκλάβων γίνεται με τόν τρόπο που σού διηγήθηκα.

Ό Άχμέτ Μπέν Σελίμ προσάβησε κόντα νά με παρασέρη σ' ένα τέτοιο ταξείδι. Στην άρχή όμολογώ ότι δίστασα. "Έπειτα όμως ή περιέργεια μ' έκανε νά δεχθώ τήν πρότασί του κι' ένινα έμπορος σκλα-βών και πούλησα μάλιστα στο καλή τιμή τό εζιματόριό μου στους πλού-σιους κληματαί της 'Αδές 'Αμπέμα.

Καθώς βλέπετε, ή δουλειά μου εξακολουθεί και σήμερα, όπως και στην έποχή τών περσιτών, νά διενεργείται ελεύθερα στις χώρες της Μαύρης 'Ηπειρου. Εινε κι' αυτή μία άμείτρητη πηγή της, ή όποια ποτέ δέν θά έπουλωθι, γιατί ό μαύρος δέν θά θέλκουν ποτέ νά γί-νουν άνθρωποι!..

ΧΕΝΡΥ ΝΤΕ ΜΑΝΦΡΕΝΤ

ΚΑΛΟΣ ΕΙΝΑΙ, ΑΛΛΑ...

(Συνέχεια έκ της σελίδος 1436)

Μέ άπορία ή Ρόζη ειθε τόν νέο νά κινή κάποιο μορφασμό, σάν νά ήθελε νά γελάση.

— Άκουσε εδώ, κοπέλλα μου, είπε ασήτηρά. Δέν ξέρω αν άν-τιλαμθάνεσαι ότι μ' αυτό που κάνεις, με προκαλείς νά σε άπο-λύσω από τήν ύπηρεσία σου;

Η Ρόζη ένινε κατακόκκινη. Είχε θμώσις τρομερά και νευ-ριασμένη είπε:

— Ω, έτσι, έ; Κι' άν εξαφανι έμπηξα τīs φωνές; "Αν ξεφώ-νισα ότι θέλησες νά με φιλήσης και έφευγα τρέχοντας και μ' έβλεπε ό νυχοφύλακας, δέν μου λές τί ιδέα θά σχημάτιζε για σένα ή νέα πελατεία σου, όταν θά μάθαινε τό περιστατικό;

— Δέν θα διάταξα νά σε μπασώσω, αν έπιχειρούσες νά κινήσ αυτού τό πράγμα, είπε ό νέος και συνοφρωώθηκε.

—Κι' άν τό εκανες αυτό, άπάντησε ή Ρόζα μ' άναίθετα—ύψο-νοντας τή φωνή της—θα σε καθηγγελλα, θα σε πήγαινα στον εί-σαγγελέα και, για τήν αλήθεια, δέν ξέρω τί άποτέλεσμα θα εί-χε αυτό για τό μέλλον σου!

Έκείνη τή στιγμή μία άλλη φωνή, γλυκειά και συμπαθητική, άκούστηκε στο διαμέτιο.

— Ετσι λοιπόν, Ρόζη, βλέπω ότι έμαθες μερικά νομικά στο γραφείο τού Μίστερ Μάκ-Κλίντοκ;

Με λύσσα ή Ρόζη κύτταζε τήν Μίς Ντόνλοπ και άγρια ρώ-τησε:

— Εσύ τί γυρεύεις τέτοια ώρα εδώ;

— Ηρθα νά πάρω τόν Πήτερ, για νά πάμε στο σπίτι μας.

— Νά... πότε... στο σπίτι σου; τραύλιζε ή Ρόζη χλωμαίζον-τας. Άλλά άμέσως πρόσθεσε έπιθετική πάλλι: "Ωστε σ' όφέλη-σαν τά μαθητά μου και θέλησες νά τά εφαρμόσις, έ; Μου τόν πήρες λοιπόν, και!...

Η Μίς Ντόνλοπ χαμογέλασε και κούνησε άρηνητικά τό κεφά-λι της.

— Όχι, δέν σε μμηθήκα, δέν ύπηρεχε λόγος. Βλέπεις έγώ παν-τρειύτηκα μαζί του προτού άνοιξη κάν δικό του γραφείο, προτού «όριμώσις, όπως είπες κάποτε. Έγω ύπηρεξα, όπως είπες, «ή σούντροφος τών νεανικόν άγώνων τούς.

— Ώστε, είπε ή Ρόζη, κυττάζοντας τον Πήτερ με παράπονο, την έφερες εδώ για νά μ' έπιβλέπη;

— Μή γίνεσαι κακιά, Ρόζη, είπε ό νέος συγκαταβατικά. "Ο-ταν πρωτοάνοιξα τό γραφείο μου, ή Σάλλυ εργαζόταν σέ άλλο γραφείο για νά με μπορώ νά πληρώσω τό μισθό που με τό μισθό που έπαυρινε. Όταν μου χρειάστηκε δεύτερη ύπάλληλος και δέν είχα τά μέσα νά τήν πληρώσω, ή Σάλλυ ήρθε εδώ. Σκέ-φθηκα ότι δέν θάταν φρόνιμο νά ζέρουσι πέλατες μου ότι ή γυναίκα μου εργαζόταν σέ ύπάλληλος στο γραφείο τού άνδρός της.

— Έγώ φεύγω! Δέν μπορώ πειά νά εργατώ εδώ, είπε ή Ρό-ζη άποφασιστικά.

— Αυτό μ' εύχαριστεί, Ρόζη, είπε ή Σάλλυ με γλυκύτητα, έ-νώ περνούσε με τρυφερότητα τό χέρι της στο μπράτσο τού άν-δρός της, γιατί στο έξης δέν θα εργαζώμαι στο γραφείο του και δέν θα ήθελα νά έχη κόντα του μιά γυναίκα σάν έσένα... Είσαι έτοιμος, Πήτερ; Πηγαίνουμε λοιπόν, άγαπημένη μου!...

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΕΡΛΙΝ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 1437)

ματα που έστειλε ό Μοντεναόι, ικέτευσε ν' άγοράσωμ λίγο κόκ. Μά ή κατάσταση τού ποιητι έπεδιωκόθηκε ξαφνικά. Έπεις από τ' άλλα έπαβε μιά πνευματική συμμόρη. Στις 7 'Ιανουαρίου τό άπόνημα, τόν μετέλαβαν. Τή νύχτα, ό έτοιμθάνατος παραλήροος και ήθελε νά σηκωθι. Η Είθγινα, που τόν περιέστεκε, τόν έμπώδισε. "Έπειτα ήθυμω-σε, τόν έβρισε και στο τέλος τόν έγκατέλειψε, για νά πάη νά πη στην νειτανική ταβέρνα.

Ό Βερλίαν έμεινε μόνος, μόνος με τό πορτραίτο τού πατέρα του, που κριμύταν στον τοίχο. Το πορτραίτο αυτό είχε ίνα σωρή τριγυνιές τριές, γιατί, σιγά, σιγά, όταν ό ποιητής ξαναεγίξε μεθυσμένο, τά έβαζε με τόν πεθαιμένο πατέρα του για τό τόν γέννησε και κάποτε, στον πα-ροζούμο της μανίας του, τριπύσθε τό μοσαμά το πορτραίτου του, με τή σπαζένια μύτη τού μαστοχουό του. Μά κάποιο άλλο χέρι όδηγού-σε φαίνεται στις στιγμές ένάντες, τό βέβη-ό χέρι τού γιού κι' έτσι τά χυλισματά του πετύνανται μόνο τό σωματιν φρόνο τού πορτραίτου και ή τρίπες εβαν σχηματίσει νάτι σάν φωτοστέφανο γύρω άπό τό σελήσιμο κεφάλι.

Τήν άλλη μέρα, τά χαράματα, ό Βερλίαν βροθέθηκε νεκρός, όλογυ-μνος, επάνω στο πάτωμα, μπροστά ο' αυτό τό πορτραίτο.

ΤΕΛΟΣ